

Särskilt yttrande - Digital ingivning

Vår uppfattning är att det finns flera fördelar och potentiella effektivitetsvinster med digital ingivning av årsredovisningar. Vi anser dock att det finns flera svagheter med dagens lösning som måste åtgärdas innan ett krav på obligatorisk digital ingivning av årsredovisningar kan genomföras.

Regeringen har uttalat att det långsiktiga målet är att digital ingivning av årsredovisningar ska vara obligatorisk och utredningen har i sin analys tagit sin utgångspunkt i den ordning för frivillig digital ingivning av årsredovisningar som gäller i dag. För att ett obligatorium ska införas anser vi dock att den nuvarande lösningen behöver utvecklas enligt vad som anges nedan.

Nuvarande lösning innebär att Bolagsverket har skapat en möjlighet att ta emot årsredovisningar digitalt från fristående systemleverantörer på marknaden. Ett införande av ett obligatorium enligt nu gällande ordning medför därmed att alla aktiebolag tvingas vända sig till någon av de marknadsaktörer som Bolagsverket har träffat avtal med för att köpa systemstöd för digital ingivning (direkt eller indirekt via en redovisningskonsult med tillgång till rätt programvara). Detta innebär inte oväsentliga merkostnader för företagen och påverkar även systemleverantörernas konkurrenssituation. En ytterligare konsekvens är att ansvaret för ingivningen blir oklart genom att ansvaret för inrapportering och mottagande fördelas på två olika parter.

Erfarenheterna av den nuvarande lösningen baseras i stor utsträckning på K2-bolag som inte omfattas av krav på revision. Det saknas därmed tillräckligt underlag för att bedöma konsekvenserna av digital ingivning för bolag som tillämpar K3 samt bolag som har valt att ha revision. Det saknas även idag ändamålsenliga system för stora K3-bolag med koncernredovisning att tillgå. Dessa konsekvenser har inte analyserats i tillräcklig utsträckning. För att ett system med obligatorisk ingivning ska kunna genomföras anser vi att Bolagsverket bör få i uppdrag att ta fram ett eget alternativt system för digital ingivning som kan användas av de företag som inte kan eller vill använda någon marknadsaktörs lösning där ansvarsfrågan är oklar. Genom en sådan lösning klargörs även Bolagsverkets huvudansvar för den digitala ingivningen.

Av årsredovisningslagen framgår att en årsredovisning ska ges in som en digital kopia vilket innebär en handling som är identisk med den upprättade och undertecknade årsredovisningen i original. Enligt Bolagsverkets föreskrifter är det dock en avskrift som ska ges in och inte en kopia. Utredningen anser inte att det behövs någon översyn av årsredovisningslagen utan att termen kopia i årsredovisningslagens mening även omfattar avskrifter. En sådan bedömning riskerar dock att skapa problem då det straffrättsliga ansvar som kan uppstå vid missbruk skiljer sig åt beroende på om det är fråga om en kopia eller avskrift. Vi anser därför att frågan om vad som ges in ska regleras i lag och inte genom föreskrifter från Bolagsverket. I sak anser vi att det vid införandet av ett obligatorium ska framgå av lagtext att det är en avskrift av årsredovisningen som ska ges in till Bolagsverket.

Den elektroniska avskrift som lämnas in till Bolagsverket kan i nuvarande lösning skilja sig från det original av årsredovisningen som skrivs under av styrelsen. Detta följer av det system för taggning av den inrapporterade årsredovisningen som sker via de olika programvaror som används. Detta väcker frågor om ansvar för eventuella avvikelser mellan årsredovisningen och den inlämnade avskriften. Vi anser att huvudansvaret för kvaliteten på den registrerade årsredovisningen ska ligga hos Bolagsverket samt att användare av informationen ska kunna förlita sig på att den information som hämtas ut från Bolagsverket är korrekt genom att taggningen korrekt återspeglar originalet. Det finns annars en risk för att den information som lämnas in digitalt kan skapa en felaktig bild av bolaget eller att en läsare inte kan ha tilltro till informationen. Vi anser även att det saknas en diskussion i utredningen om hur bolaget ska kunna justera felaktig information.

Vi anser inte heller att ansvarsfrågan enligt nu gällande ordning för digital ingivning av årsredovisningar är tillräckligt utredd. Det gäller t.ex. ansvaret för felaktig taggning vid inlämningen av årsredovisningen som nu hänvisas till de olika systemleverantörer som används för att registrera årsredovisningen. Vi anser att Bolagsverket vid ett obligatorium bör ha huvudansvaret för kvaliteten i den registrerade informationen och att detta därför bör klargöras. Genom att ge Bolagsverket i uppdrag att ta fram ett eget system som möjliggör digital ingivning så kommer därigenom också ansvarsfrågorna att kunna klaras ut på ett tydligare sätt än enligt nu gällande ordning.

Ansvaret för att korrekt information lämnas in samt kan återrapporteras till användare och intressenter bör utredas vidare innan ett obligatorium införs eftersom det annars finns risker för processer som skadar det enskilda bolaget, dess ägare men även näringslivet i stort. De frågeställningar som väcks i detta särskilda yttrande bör därför ha utretts innan ett datum för ett digitalt obligatorium fastställs.

Johan Rippe, ordförande strategigrupp Revision FAR

Pontus Lindström, näringspolitisk expert Företagarna

Caroline Szyber, vice ordförande Småföretagarnas Riksförbund

Frans Blom, förbundsordförande Srf konsulternas förbund

Åsa Arffman, chefsjurist Svenska Bankföreningen

Claes Norberg, redovisningsexpert Svenskt Näringsliv